

det ved jeg, at andre, der have foretaget Tegningen, ogsaa have sagt —: Naar I tegne jer, betyder det selvfølgelig, at I garantere for det Beløb, kautionere for det; vi mene ganske vist ikke, at der nogen Sinde skulde komme et saadant *run* igen, at det skulde blive virksomt, men det maa være jer klart, at naar man tegner sit Navn for et Beløb, er man Kautionist for det Beløb og kan ikke undrage sig det Ansvar, som dermed følger. Men der er ikke en eneste, jeg kender, som ikke er god for og virkelig kan garantere for det Beløb, han har tegnet sig for.

Det er den Ting. Saa er der en anden Ting, som jeg ogsaa skal berøre, det er, at hvor haardt det nu end vil ramme Sparekassen og alle dens Medlemmer, dels direkte og dels indirekte — der er vel neppe en eneste Landmand, som — ja, det er vel for meget sagt —, men i alt Fald er det et meget ringe Antal, som ikke paa en eller anden Maade er impliceret i Sparekassen enten gennem en eller anden Forening eller direkte, og de ville alle blive ramte, nogle endda meget føleligt, idet de blive ramte paa forskellig Maade. Jeg for mit Vedkommende bliver ramt baade gennem Mejeri, Slagteri, som Tillidsmand, som Indskyder, gennem Forskudsforeninger o. s. v., men det skal jeg ikke tale om. Det er, som sagt, ikke dem, det ser allersortest ud for, men skulde det komme dertil, at Sparekassen maatte gaa fallit, anser jeg det for ret utænkeligt at opnaa Forlig med Eksportforeningen, uden at det vil føre til, at der saa vilde komme Processer. Det ser jo ud til, saa vidt man kan skønne og ogsaa efter de sagkyndiges, de Juristers Mening, jeg har talt med, at Eksportforeningen vist i Virkeligheden skylder Sparekassen 7—8 Mill. Kr. Ja, Forholdet er tillige det, at der blandt disse nogle og halvtreds Mejerier, som ere i Eksportforeningen, sikkerlig kun er 18—20, som ere solidarisk ansvarlige, de andre garantere vist kun med Mejeriet, saa at der vel ikke kan tages andet hos dem end Kassebeholdning, Bygninger og Maskiner, hvorimod de andre 18—20 Mejerier garantere med alt, hvad de eje. For disse Menneskers Vedkommende vil det være absolut ødelæggende, om det skulde komme til, at de skulde blive dømt til at betale 8—9 Mill. Der vilde ikke blive en eneste Mand af dem, som ikke gik fallit, alle uden Undtagelse, fattig som rig, selv de mest velsituerede. Jeg vil bede det ærede Medlem tænke

over, hvad det vil sige: En Mejerikreds, som omfatter en Kommune eller maaske flere, hvor alle til Hobe gik fallit. En saadan Ulykke mener jeg, man har Ret til at kalde en Landsulykke. Jeg ser derfor meget alvorligt paa denne Sag og beder ærede Medlemmer om at gøre det samme. Som sagt, jeg har ogsaa Indtryk af, at de ærede Medlemmer i Virkeligheden se alvorligt paa Sagen og ville medvirke til at faa en saadan Ordning, at det kan undgaas, at Sparekassen gaar fallit og op hæver sin Virksomhed.

Jeg vil blot endnu sige til det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birck), at naar han om Sparekassens Genrejsning sagde, at han ikke tillagde denne saa megen Betydning, vil jeg haabe, at han efter de Oplysninger, jeg er kommen med, vil se lidt anderledes paa Forholdet. Maa jeg med det samme tilføje overfor det ærede Medlem, at det undrer mig noget, at han i den Grad er bleven betænkelig ved det, der her foreslaas overfor Sparekassen. Man hørte ikke noget til disse Betæneligheder hos det ærede Medlem, da det gjaldt Bankgarantien. Det ærede Medlem hørte heller ikke noget fra os Landboere den Gang, han hørte ikke, at vi kom og sagde: Nej, vi ville ikke være med til at hjælpe Københavnerne, naar de ere komne galt af Sted der, saa lad dem ligge, som de have redet, det bliver deres egen Sag. Det sagde vi ikke. De hørte ikke en Røst fra os Landboere i den Retning. Nej, vi gik med til det uden at knurre, fordi vi saa, det var en Misère, der kunde have farlige Følger, og maaske mere vidtrækkende Følger, end vi forstod at beregne den Gang. Vi gik ogsaa med til at udvide Bankgarantien til Provinsbankerne i Fredericia, Nibe og Løgstør, fordi vi fandt, at der var Grund til at hjælpe der som ved de københavnske Banker. Jeg vilde ønske, at det ærede Medlem ogsaa vilde tænke en lille Smule paa dette og være overbevist om, at er denne Ulykke end af noget anden Art, ere de dog saa beslægtede, at jeg synes, at der kan drages Paralleller mellem dem. Og det kan dernæst siges, at kunde Bankmisèren maaske være bleven mere følt udadtil, er der ikke Tvivl om, at denne Misère med Den sjællandske Bondestands Sparekasse vil faa videre rækkende Følger indadtil blandt Landets egne Borgere. Hvis man vilde opstille det Spørgsmaal, hvem der særlig vilde blive berørt, er det jo saaledes, at der ikke ved Bankerne vilde blive Spørgs-